

Śląska Kawiarnia Naukowa

Teoria ewolucji, perspektywy rozwoju energetyki jądrowej, postępujące zmiany klimatyczne – oto nowe tematy dyskusji w katowickim Rondzie Sztuki. Dwa spotkania Śląskiej Kawiarni Naukowej już za nami.

Pomysłodawcą i koordynatorem projektu Kawiarni jest Tomasz Rożek, doktor fizyki, sekretarz Polskiego Stowarzyszenia Dziennikarzy Naukowych. Sam spotkał się wielokrotnie z analogicznymi koncepcjami, czy to w Szwecji, Szkocji, a nawet w Warszawie. Tam o nauce dyskutuje się wszędzie, nie tylko w murach akademickich, a kawiarnia jest przestrzenią szczególnie do tego predysponowaną.

Do tej tezy nawiązał w powitalnym posiedzeniu rektor Uniwersytetu Śląskiego, prof. Janusz Janeczek, który wraz panią prorektor prof. Barbarą Kożusznik, zajęli miejsca przy jednym z kawiarnianych stolików. Rektor przywołując przykład dawnych kawiarni lwowskich wyraził nadzieję, że Rondo Sztuki może stać się miejscem nawiązującym do tej tradycji.

Ewolucja październikowa

Tematem podjętym na pierwszym spotkaniu była teoria ewolucji. Gość Kawiarni, dr Marcin Ryszkiewicz, wygłosił wykład „Ewolucja – od bezmyślnej komórki do bezmyślnego człowieka”. Zgodnie z przyjętą konwencją spotkań, każdemu z nich ma przewodzić wybitny ekspert z danej dyscypliny, w tym przypadku znany geolog i ewolucjonista, znany z łamów „Gazety Wyborczej” czy „National Geographic”.

Tezy zawarte w wykładzie stały się pretekstem do dalszej dyskusji, w której w (iście gwiazdorskiej) roli animatora i prowadzącego, wystąpił Tomasz Rożek. Wystosowywane przez niego, często bardzo przewrotne, pytania sprawiły, że debata na kawiarnianym forum przybrała

Na pierwsze spotkanie przybyło około stu osób

charakter twórczej burzy mózgów i doprowadziła do wielu zaskakujących refleksji. Jedną z takich myśli była konkluzja, że człowiek sam jest sprawcą wstrzymania ewolucji, za co odpowiada... nasz intelekt i związana z nim ewolucja kulturowa, której nie da się powstrzymać. **„Gdyby kultura nie pokryła natury – człowiek musiałby się pokryć futrem”** – oto jedno ze stwierdzeń w dyskusji.

Etyka, teologia natury, kreacjonizm – oto niektóre tylko tematy dyskusji, którą zakończyła konkluzja: „życie jest powszechne – inteligencja nie.”

Atomowy listopad

Listopadowa odsłona spotkań przebiegała pod hasłem perspektyw energetyki jądrowej w Polsce. W roli eksperta wystąpił dr hab. Ludwik Pieńkowski, fizyk jądrowy, zastępca dyrektora Środowiskowego Laboratorium Ciężkich Jonów Uniwersytetu Warszawskiego. Wśród gości znaleźli się też m. in. prof. dr hab. Maciej Sablik, dziekan Wydziału Matematyki Fizyki i Chemii UŚ oraz prof. dr hab. Stefan Chwaszczewski z Instytutu Energii Atomowej w Świerku, a także wielu innych ekspertów oraz przedstawiciele świata polityki.

Wśród zgromadzonych (tym razem już mniejszej ilości niż w październiku), panowały zgodność i entuzjazm wobec perspektywy i zarazem „konieczności” wdrożenia w Polsce systemu energii

atomowej. Skoncentrowano się na problemach energetycznych współczesnego świata oraz rozwoju gospodarczego galopującego w tempie kilkunastu procent rocznie. 200 milionów elektronowoltów energii wytworzonej w wyniku rozpadu jednego jądra atomu uranu 235 wobec kilkunastu elektronów z jednego atomu węgla – to rzeczywiście porównanie mocno działające na wyobraźnię. Ideą ze wszechmiar słuszną wydaje się budowa w Polsce reaktorów wysokotemperaturowych, która właśnie na Śląsku miałaby się zmaterializować. Powstanie pierwszego takiego reaktora, dla którego surowcem niezbędnym w produkcji paliw byłby dwutlenek węgla pozyskiwany z elektrowni węglowych, jest planowane na 2021 rok.

W grudniu klimatycznie

Debatę podgrzewał zespół Jazz Bar Trio. Jak na ironię losu jednak, temperatura panująca w pomieszczeniu osiągała ledwie 14 stopni Celsjusza i tylko wielkim entuzjazmem kawiarnianego gremium można tłumaczyć, że rozmowy trwały do późnych godzin wieczornych. Pozostaje mieć nadzieję, że ta „skrzące rzeczywistość” nie przeszkodzi w organizacji następnego forum dyskusyjnego, **6. grudnia**, które tym razem dotyczyć będzie zmian klimatycznych.

Jolanta Stefanek